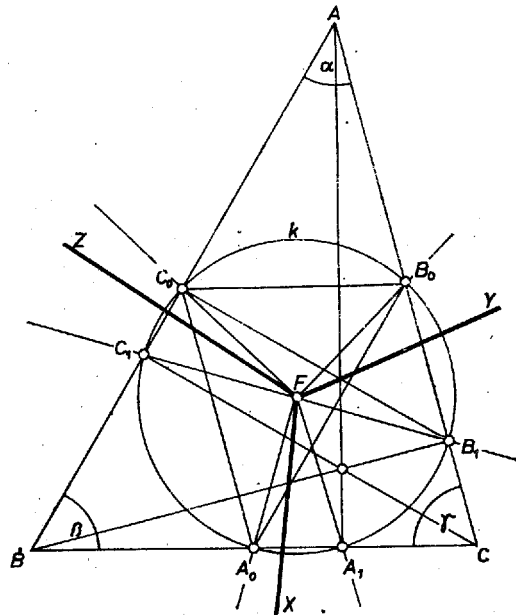

Tekintsük az $A_0B_0C_0$ háromszög köré írt k kört. Azt állítjuk hogy az A_1, B_1, C_1 pontok mindegyike rajta van k -n. A magasságtalppontok egyenrangú szerepéből következik, hogy elegendő az állítást egyik pont esetében igazolni. Legyen ez a pont B_1 .

Az $A_0B_0C_0$ háromszög oldalai az ABC háromszög középvonalai, így a két háromszög hasonló és a szokásos jelölés szerint $C_0A_0B_0 \sphericalangle = CAB \sphericalangle = \alpha$, $A_0B_0C_0 \sphericalangle = \beta$, $B_0C_0A_0 \sphericalangle = \gamma$, továbbá $A_0B_0 = \frac{1}{2} AB = C_0A$. Az ABB_1 derékszögű háromszögben $C_0A = C_0B_1$, (az átfogó Thalész-körének sugara), és így $A_0B_0 = C_0B_1$ is fennáll. Mivel még B_0B_1 párhuzamos A_0C_0 -lal, azért az $A_0B_0B_1C_0$ négyszög szimmetrikus trapéz, azaz írható köréje kör, és ennek középpontja F ; állításunkat bebizonyítottuk.

Nem használtuk fel a B_0, B_1 pontoknak olyan tulajdonságát, amely megkülönböztetné őket az A_0, A_1 és C_0, C_1 pontpártól, sem feladatunk szögadatait, ezért az $A_0B_0C_0$ háromszög köré írt körön minden háromszögben rajta van az A_1, C_1 magasságtalppont is. Ezt a kört a háromszög *Feuerbach*-féle körének¹ nevezik.

A most szerzett ismereteink felhasználásával számítsuk ki a B_1FB_0 szöveget.

Az ugyanazon íven nyugvó kerületi és középponti szögek között fennálló ismert összefüggés alapján

$$\begin{aligned} A_0FB_0 \sphericalangle &= 2A_0C_0B_0 \sphericalangle = 2\gamma, \\ A_0FB_1 \sphericalangle &= 2A_0B_0B_1 \sphericalangle = 2\alpha, \end{aligned}$$

amiből

$$B_1FB_0 \sphericalangle = |A_0FB_0 \sphericalangle - A_0FB_1 \sphericalangle| = 2|\gamma - \alpha|$$

adódik minden háromszögre.

A fenti C_0B_1 ill. A_0B_0 szakasz a trapéz átlója vagy oldala lesz aszerint, hogy a B_1 pont az AC oldal felezőpontjához viszonyítva melyik csúcshoz van közelebb. A B_1 pont helyzetét az α és γ szögek közt fennálló nagyságviszony szabja meg. Ha $\alpha < \gamma$, akkor $90^\circ - \alpha > 90^\circ - \gamma$, és mivel nagyobb szöggel szemben nagyobb oldal van, B_1 a C csúcshoz közelebb kerül, mint az A -hoz.

A feladat szögadatai szerint a $\alpha < \beta < \gamma$, így a másik két esetben is felírhatjuk ezt a különbséget:

$$A_1FA_0 \sphericalangle = 2(\gamma - \beta), \quad C_1FC_0 \sphericalangle = 2(\beta - \alpha).$$

Most már könnyen felírhatjuk a feladatban szereplő FX, FY, FZ félegyenések közti szöveget. Tekintsük pl. az XFY szöveget. Mivel $\gamma > \alpha$ és $\gamma > \beta$, azért az A_1 és B_1 magasságtalppontok mindegyike közelebb van a C csúcshoz,

¹Ez a kör az M magasságpontból felére kicsinyített képe a háromszög köré írt körnek, ezért felezi a magasságvonalaknak a magasságpont és a csúcshoz eső szakaszát is. Erre tekintettel használják rá a „9 pont köre” elnevezést is, néhol pedig „Euler-köre” néven említik. Könnyű látni a tett kiegészítés alapján, hogy az MAB, MBC, MCA háromszögek Feuerbach-köre ugyancsak k . Megemlítjük még, hogy k érinti az ABC háromszögbe beírt kört is, úgyszintén a 3 hozzáírt kört (a háromszög egy oldalát kívülről és két oldalának meghosszabbítását érintő kört). Hozzávéve e 4 érintési pontot, valamint ugyanezeket az MAB, MBC, MCA háromszögek részéről, a k -n levő nevezetes pontok száma 25-re emelkedik.

Derékszögű háromszögben azonban M egybeesik a derékszög csúcásával, ezért a további 3 háromszög elfajult vagy azonos az eredetivel. Egyenlő szárú háromszögben szintén csökken e nevezetes pontok száma, egyenlő oldalú háromszögben még inkább.

mint az A_0, B_0 oldalfelezőpont. Így

$$\begin{aligned} XFY\angle &= A_0FB_0\angle - (A_0FX\angle + B_0FY\angle) = 2\gamma - \left\{ \frac{1}{3}2(\gamma - \alpha) + \frac{1}{3}2(\gamma - \beta) \right\} = \\ &= \frac{2}{3}(\alpha + \beta + \gamma) = 120^\circ. \end{aligned}$$

Hasonló, de mégsem egészen ez a helyzet az YFZ szög esetében. Most, mivel $\alpha < \beta$ és $\alpha < \gamma$, a B_0, C_0 felezési pontok közelebb vannak az A csúcshoz, mint B_1, C_1 és így

$$\begin{aligned} YFZ\angle &= B_0FC_0\angle + \frac{1}{3}B_1FB_0\angle + \frac{1}{3}C_0FC_1\angle = 2\alpha + \frac{1}{3}\{2(\gamma - \alpha) + 2(\beta - \alpha)\} = \\ &= \frac{2}{3}(\alpha + \beta + \gamma) = 120^\circ. \end{aligned}$$

E két eredmény alapján $ZFX\angle = 120^\circ$ is teljesül.

Végeredményben a kért felegyenesek által bezárt szögek nem függenek a háromszög szögeitől. A szögek számértéke csak azt a célt szolgálta, hogy a versenyzők el tudják dönteni az oldalfelező és magasságtalppontok sorrendjét az egyes háromszögoldalakon.